

influențelor brechtiene asupra modului de a face teatru în Anglia este montarea la Teatrul Național Englez a piesei *Recruiting Officer* de Farquhar“.

Irina Vrabie

## Premieră De Filippo : „Arta comediei“

De un mare succes se bucură noua piesă a cunoscutului dramaturg și actor italian Eduardo De Filippo : *Arta comediei*. Premiera a avut loc recent, la Neapole, și presa italiană apreciază piesa ca un apel pasionat al artistului creator la lupta pentru libertatea personalității și pentru demnitatea omului.

Un bătrîn actor, conducătorul unei trupe ambulante (rolul este interpretat chiar de Eduardo De Filippo), vine la prefectul unui mic orașel italian, cu rugămintea de a fi ajutat. Prefectul — în trecut, mare amator de teatru — îl ascultă cu amabilitate. Curînd însă se descoperă prăpastia care-i desparte pe acești doi oameni : prefectul consideră teatrul ca un mijloc de evadare din realitate ; pentru bătrînul actor, teatrul este un mijloc care permite dezvăluirea ororilor acestei lumi. Prefectul izgonește trupa de actori ambulanți din oraș, bătrînul actor îl amenință că, în locul unor solicitanți obișnuiți, vor veni actori machiați, și atunci prefectul va trebui să ghicească unde este viața și unde este teatrul... Și iată că în fața spectatorilor se dezvăluie viața tragică a patru italieni : un medic, un preot, o învățătoare și un farmacist. Și cum prefectul este recent numit în oraș și nu-și cunoaște concetățenii, nu înțelege dacă în fața lui se află actori deghizați, sau victime autentice ale realității crude. Eduardo De Filippo nu dezvăluie secretul, care, de altfel, nici nu prezintă o importanță deosebită. „Cînd moare un om pe scenă — spune eroul său —, înseamnă că undeva, în lume, cineva moare cu adevărat... Dacă lovești pămîntul cu piciorul, nu te aude nimeni, dar dacă lovești în scenă, se aude un bubuit...“

Intr-un interviu acordat recent, Eduardo De Filippo a împărtășit cititorilor preocupările sale actuale :

„Acum sînt deosebit de ocupat. Lucrez zile în șir și nu am, literalmente,

nici o clipă de răgaz. Diminețile revăd noua mea piesă *Arta comediei* ; după-amiaza repet *Domnul de Poursignac*, a cărei premieră va avea loc la Piccolo Teatro din Milano. Mai joc și într-o mai veche piesă a mea, scrisă încă în 1921 — *Omul și gentlemanul*. Într-un cuvînt, nu am timp să scriu nimic nou. În martie, voi pune în scenă, la Neapole, opera lui Donizetti *Don Pasquale*. Apoi, voi pleca la Roma, unde voi juca la teatrul „Quirico“, în *Bărbierul din Sevilla*.“

## Jean Vilar și Oppenheimer

*Dosarul Oppenheimer* este titlul recente premiere a Teatrului „Athénée“ din Paris, care prezintă o piesă scrisă și jucată de Jean Vilar. De fapt, nu este vorba de o piesă propriu-zisă, ci de un montaj scenic bazat pe documentele Comisiei de Securitate a Energiei Atomice din Statele Unite, privitoare la ședința celebră din aprilie 1954. O dramatizare mai veche, realizată de Heinar Kipphardt, a fost primită cu obiecții serioase chiar de către profesorul Oppenheimer. Jean Vilar a preferat să-și limiteze dramatizarea la transcrierea scenică a raportului publicat asupra interogatoriului de către Departamentul de Stat, după terminarea dezbaterilor. Astfel, o seară întreagă ne transpunem în sala în care au avut loc ședințele Comisiei prezidate de Gordon Gray, fost secretar al Forțelor Armatei. Robert Oppenheimer se află acolo, asistat de avocatul său Lloyd Garrison, și face față avocaților Comisiei de Energie Atomică, care îl tratează cu o cruzime de inchiזורi, ca și cum ar trebui să-l oblige să recunoască o crimă de nemărturisit.

Cadrul este auster, acțiunea lipsită de „suspense“, dar dezbaterile sunt pasionante. Nu este procesul unui om a cărui soartă personală se află în joc, ci al unui savant care a dezlănțuit forțe pe care nu mai e stăpîn, aflat în imposibilitate de a da înapoi. Este procesul viitorului nostru, al vieții noastre, reconstituit de Jean Vilar cu o rigoare și o cinste exemplare. Părerile consemnate în presa franceză sînt diferite. Unii croniciari îi reproșează lui Vilar că înfățișează un Oppenheimer exagerat de pasiv, pe care nu-l vedem trăind și acționînd suficient, un Oppenheimer pe care-l cunoaștem mai mult din cuvintele celor